

KİŞİSEL VERİ NEDİR ?

Kişisel Veri, belirli yada belirlenebilir nitelikteki **bir kişiye ilişkin her türlü bilgidir.**

ÖZEL NİTELİKLİ (HASSAS) KİŞİSEL VERİLER NELERDİR ?

- Siyasi Düşüncesi,
- İrk,
- Felsefi İnanç,
- Dini,
- Meshep veya Diğer İnançları,
- Güvenlik Tedbirleri,
- Etnik Kökeni,
- Biyometrik veya genetik veriler,
- Kılık ve Kıyafet tercihleri,
- Dernek, Vakıf veya Sendika Üyelikleri,
- Sağlık Bilgileri,
- Cinsel Hayat Bilgileri,
- Ceza ve Mahkumiyet Bilgileri,

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNUNA NEDEN İHTİTAÇ DUYULDU

Ülkemizde kişisel verilerin korunmasına yönelik kanuni bir düzenleme hazırlamaya iten temel etkenler;

- İnsan haklarının etkin bir biçimde korunması,
- AB ile yürütülen üyelik müzakereleri ve
- Uluslararası işbirliği ve ticaretin artırılması ihtiyacı şeklinde sıralanabilir.

Öncelikle; kişisel verilerin korunması, temel bir insan hakkı olan özel hayatın gizliliği ile doğrudan bağlantılıdır.

Kişilerin, özel hayatının gizliliğini sağlayabilmek için üçüncü kişilerin eline geçmesinde sakınca bulunan verilerinin hukuken korunması gereklidir.

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASIYLA İLGİLİ DÜZENLEMELER

Anayasada yer verilen bu düzenleme ile;

- Herkesin, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahip olduğu,
- Bu hakkın; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsadığı,
- **Kişisel verilerin, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceği,**

hükme bağlanmıştır.

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASIYLA İLGİLİ DÜZENLEMELER

2. 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu

Türkiye’de kişisel verilerin korunmasına ilişkin ayrı bir kanun çıkarmak için ilk kez 1989 yılında bir komisyon oluşturulmuştur. Bu komisyon henüz çalışmalarını tamamlayamadan dağılmıştır. 2000 yılında yeni bir komisyon oluşturulmuş ve bu komisyon üç yıllık bir çalışmanın neticesinde bir kanun tasarısı hazırlamıştır. Fakat hazırlanan tasarı çeşitli nedenlerle kanunlaşmamıştır. 2008 ve 2014 yıllarında, Adalet Bakanlığı öncülüğünde yeni bir tasarı hazırlanıp Türkiye Büyük Millet Meclisine (TBMM) sunulmuşsa da yasama dönemi sona erdiği için ilgili kanun teklifleri kadük hale gelmiştir.

Anayasada da, kişisel verilerin korunmasıyla ilgili detaylı düzenlemelerin kanunla yapılacağı belirtilmektedir. Bu kapsamda, **26 Aralık 2014 tarihinde** “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı” **TBMM Başkanlığına sunulmuştur**. Tasarı, 24 Mart 2016 tarihinde kanunlaşmış ve **6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu 7 Nisan 2016 tarih ve 29677 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.**

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASIYLA İLGİLİ DÜZENLEMELER

3. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun (TCK) 135. maddesinde, kişisel verilerin kaydedilmesi, 136. maddesinde, verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme, 138. maddesinde, verileri yok etmeme filleri suç olarak düzenlenmiştir.

Ayrıca TCK'nın 140. maddesinde bu suçlarla ilgili olarak tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU KAPSAMI

Kanun Kapsamı;

Kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacaktır.

Kanunda kamu kurumları ile özel kuruluşlar açısından ayırım yapılmamıştır.

Kanunun belirlediği usul ve esaslar kural olarak tüm kurum ve kuruluşlar için geçerlidir.

Dolayısıyla kamu kurumlarının işlediği kişisel veriler hakkında da bu Kanun hükümleri uygulanacaktır.

KANUN KAPSAMINA GİRMİYEN HALLER

Kanun sadece gerçek kişilerle ilgili verilere uygulanır.

Tüzel kişilerle ilgili veriler bu Kanun kapsamında değildir. Çünkü Kanununun 1. maddesinde “**kişisel verileri işlenen gerçek kişiler**” ifadesi kullanılmıştır.

Ayrıca, Kanununun kişisel verilerin işlenmesine ilişkin hükümleri fiziksel olarak kayıt altına alınan ve veri kayıt sisteminin parçası olmayan kişisel verilere de uygulanmaz.

Nitekim, Kanununun 1. maddesinde “**tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işlenmesi**” ifadesi kullanılmıştır.

KANUN KAPSAMINA GİRMEYEN HALLER

Tamamen Kanun Kapsamı Dışında Tutulan Haller

Kanunun 28. maddesinin 1. fıkrasında, Kanunun kapsamına girmeyen haller tek tek sayılmıştır. Bunlar:

- Kişisel verilerin, üçüncü kişilere verilmemek ve veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklere uyulmak kaydıyla gerçek kişiler tarafından tamamen kendisiyle veya aynı konutta yaşayan aile fertleriyle ilgili faaliyetler kapsamında işlenmesi,
- Kişisel verilerin resmi istatistik ile anonim hâle getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla işlenmesi,

KANUN KAPSAMINA GİRMİYEN HALLER

Tamamen Kanun Kapsamı Dışında Tutulan Haller

- Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi,
- Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik olarak kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi,
- Kişisel verilerin soruşturma, kovuşturma, yargılama veya infaz işlemlerine ilişkin olarak yargı makamları veya infaz mercileri tarafından işlenmesidir.

KANUN KAPSAMINA GİRMİYEN HALLER

b. Kısmen Kanun Kapsamı Dışında Tutulan Haller

Kanununun 28. maddesinin 2. fıkrasında sadece belli durum ve şartlarda Kanununun bazı maddeleri kapsamına girmeyen haller düzenlenmiştir. Buna göre; Kanununun amacına ve temel ilkelerine uygun ve orantılı olmak kaydıyla, veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğünü düzenleyen 10. madde, zararın giderilmesini talep etme hakkı hariç ilgili kişinin haklarını düzenleyen 11. madde ve Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğünü düzenleyen 16. madde hükümleri aşağıdaki faaliyet alanları ile sınırlı olmak üzere uygulanmaz:

- Kişisel veri işleminin suç işlenmesinin önlenmesi veya suç soruşturması için gerekli olması. (Örneğin, bir polisin bir suçla ilgili şüphelinin kişisel verilerini işlemesi bu kapsamda değerlendirilebilecektir. Çünkü polisin hangi kişisel verilerini işlediği veya hangi amaçlarla işlediğini şüpheliye anlatması halinde, şüphelinin ilgili verileri yok etmesi veya silmesi riski doğacaktır.)

KANUN KAPSAMINA GİRMİYEN HALLER

b. Kısmen Kanun Kapsamı Dışında Tutulan Haller

- İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin işlenmesi. (Örneğin, kişinin herkesin erişimine açık bir şekilde sosyal medya hesabında kişisel verisini paylaşması halinde verinin işlenmesi.) Bu hükmün uygulanabilmesi için kişisel verilerin ilgili kişi tarafından alenileştirme iradesinin ortaya konulması gerekir.
- Kişisel veri işlemenin kanunun verdiği yetkiye dayanılarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması.
- Kişisel veri işlemenin bütçe, vergi ve mali konulara ilişkin olarak Devletin ekonomik ve mali çıkarlarının korunması için gerekli olması. Kanunda belirtildiği gibi 10., 11. ve 16. maddelerin uygulanmaması için maddede belirtilen hallerden birinin gerçekleşmesi gerekir. Ancak belirtmek gerekir ki, her halükarda Kanunun amacına, temel ilkelerine uygun ve orantılı olması gerekir.

6698 SAYILI KANUNDA YER ALAN TEMEL KAVRAMLAR

1. Açık Rıza :

Kanunun yürürlüğe girmesi sonrasında, kişisel veri ve bu verinin işlenmesi ile birlikte hayatımıza giren kavramlardan birisi de **“açık rıza” kavramıdır.**

Kanunun 3. maddesinde açık rıza; **“belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza”** şeklinde tanımlanmıştır.

Kanunun 3. maddesinde yer verilen açık rıza tanımı kapsamında, açık rızanın 3 unsuru bulunmaktadır:

- Belirli bir konuya ilişkin olması,
- Rızanın bilgilendirmeye dayanması,
- Özgür iradeyle açıklanması.

6698 SAYILI KANUNDA YER ALAN TEMEL KAVRAMLAR

2. Anonim Hale Getirme (Anonimleştirme):

Anonim hale getirme veya anonimleştirme, verilerin başka verilerle eşleştirilse dahi, hiçbir surette kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesini ifade etmektedir.

Bu kapsamda, elde kalan veri üzerinden bir izleme yapılarak başka verilerle eşleştirme ve destekleme sonrasında verinin kime ait olduğu anlaşılabiliriyorsa, bu verinin anonim hale getirildiği kabul edilemez.

6698 SAYILI KANUNDA YER ALAN TEMEL KAVRAMLAR

3. İlgili Kişi:

Kanunda, yalnızca gerçek kişilerin verilerinin korunması öngörülmektedir. Bu nedenle Kanunda kişisel verisi işlenen gerçek kişiyi ifade etmek için “ilgili kişi” ifadesi kullanılmıştır.

Korunması gereken kişi, düzenlemenin tanımlar kısmında açıkça belirtildiği üzere “gerçek kişi”dir.

Çünkü Kanun, **tüzel kişilere ait** verilerin korunmasını hiçbir şekilde düzenlememektedir.

6698 SAYILI KANUNDA YER ALAN TEMEL KAVRAMLAR

Veri Sorumlusu ve Veri İşleyen:

Veri sorumlusu, *kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen*, veri kayıt **sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder.**

Tüzel kişiler, kişisel verileri işleme konusunda gerçekleştirdiği faaliyetler kapsamında bizatihi kendileri “veri sorumlusu” olup, ilgili düzenlemelerde belirtilen hukuki sorumluluk tüzel kişinin şahsında doğacaktır.

Bu konuda kamu hukuku tüzel kişileri ve özel hukuk tüzel kişileri bakımından bir farklılık gözetilmemiştir.

6698 SAYILI KANUNDA YER ALAN TEMEL KAVRAMLAR

Veri sorumlusunun tespiti için aşağıdaki hususlara kimin karar verdiği dikkate alınmalıdır:

- Kişisel verilerin toplanması ve toplama yöntemi,
- Toplanacak kişisel veri türleri,
- Toplanan verilerin hangi amaçlarla kullanılacağı,
- Hangi bireylerin kişisel verilerinin toplanacağı,
- Toplanan verilerin paylaşılıp paylaşılmayacağı, paylaşılacaksa kiminle paylaşılacağı,
- Verilerin ne kadar süreyle saklanacağı,

Hususlarına karar verenler VERİ SORUMLUSUDUR.

6698 SAYILI KANUNDA YER ALAN TEMEL KAVRAMLAR

Avukatlar : Bir firmanın işten ayrılan çalışanlarından birinin firmanın müşteri listesini çaldığı ve buna karşılık firma sahibinin listeyi nasıl geri alabileceği ile ilgili bir avukata başvurmuş olduğu bir örnekte; firma sahibinin eski çalışanıyla ilgili kişisel verileri avukata teslim etmesiyle, avukat da veri sorumlusu statüsüne sahip olur.

Bu durumda avukatın firma sahibinin adına işlem yapıyor olması bunu değiştirmez. Zira avukat elde edilen kişisel verilerin nasıl işleneceğini kendisi belirleyecektir. Dolayısıyla, sağlanan kişisel veriler bakımından hem firma sahibi hem de avukat veri sorumlusu statüsündedir.

Bu anlamda her birinin uyması gereken kendi yükümlülükleri bulunmaktadır (örneğin; ilgili kişinin kişisel veriye erişim talebinin yerine getirilmesi bakımından ikisi de ayrı ayrı sorumludur).

6698 SAYILI KANUNDA YER ALAN TEMEL KAVRAMLAR

Mali Müşavirler: Mali müşavirler, müşterilerinin hesaplarıyla ilgili kayıtları tutarken bu kayıtlardaki kişisel verilerin işlenmesi bakımından veri sorumlusudurlar. Zira mali müşavirlerin işledikleri kişisel verilerle ilgili sorumluluk almasını zorunlu kılan birçok mesleki yasal yükümlülükleri bulunmaktadır.

Örneğin, bir şirketin hesaplarını incelerken yolsuzluğa rastlamaları durumunda mali müşavirlerin adli ve idari birimler veya diğer yetkili kurumlara bildirimde bulunma zorunluluğu bulunmaktadır. Bildirimi yaparken müşterisinin talimatları doğrultusunda hareket etmiyor olacağı açıktır. Dolayısıyla bunun gibi uzman hizmet sağlayıcıları, kendi mesleki yasal yükümlülüklerine tabi oldukları sürece veri sorumlusu statüsünde bulunacaklardır ve veri sorumlusu olmaktan kaynaklanan yükümlülüklerini anlaşılmayla müşteriye kısmen veya tamamen bırakmaları mümkün olmayacaktır.

Bulut Hizmeti Sağlayıcıları: Bir kamu kuruluşunun, topladığı kişisel verilerin saklanması için bir bulut hizmeti sağlayıcısıyla sözleşme yapması ve bulut sağlayıcısının verileri belirli bir zamandan sonra sileceği/veri sahiplerinin kişisel verilerine erişimlerini sağlayacağı konusunda anlaşılması durumunda, bulut hizmeti sağlayıcısı veri işleyen statüsündedir. Zira taraflar arasındaki sözleşme gereği bulut hizmeti sağlayıcısının verileri kendi amaçları için kullanması mümkün değildir. Ayrıca bulut hizmeti sağlayıcısı, kendisi veri de toplamamaktadır. Tek faaliyeti kamu kuruluşundan gelen kişisel verileri yine kamu kuruluşunun talimatlarına uygun olarak saklamaktır.

6698 SAYILI KANUNDA YER ALAN TEMEL KAVRAMLAR

Veri Kayıt Sistemi:

Veri kayıt sistemi, kişisel verilerin belirli kriterlere göre yapılandırılarak işlendiği kayıt sistemini ifade etmektedir.

Kanun aşağıdaki iki durumda uygulama alanı bulacaktır:

- Kişisel verilerin kısmen veya tamamen otomatik yollarla işlenmesi,
- Kişisel verilerin otomatik olmayan yollarla fakat bir veri kayıt sistemi içerisinde işlenmesi.

Bu tanıma göre veri üzerinde gerçekleştirilen bir işleme faaliyetinin,

- 1) öncelikle otomatik olup olmadığının belirlenmesi,
- 2) otomatik olmayan işleme varsa, bu defa da verinin bir veri kayıt sistemi içerisinde

işlenip işlenmediğinin anlaşılması gerekmektedir.

VERİ SORUMLULARININ VERBİSE KAYIT TARİHLERİ

1)Yıllık çalışan sayısı 50'den çok veya yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den çok olan gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları için **31.03.2021** tarihine kadar,

2)Yurtdışında yerleşik gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları için **31.03.2021** tarihine kadar,

3)Yıllık çalışan sayısı 50'den az ve yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den az olmakla birlikte **ana faaliyet konusu özel nitelikli kişisel veri işleme olan** gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları için **31.03.2021** tarihine kadar,

4)**Kamu kurum ve kuruluşu** veri sorumluları için **31.03.2021** tarihine kadar, VERBİS'e kayıt olmak zorundadırlar.

KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENME ŞARTLARI

1. Açık Rıza
2. Kanunlarda Açıkça Öngörülmesi
3. Fiili İmkânsızlık
4. Sözleşmenin Kurulması ve İfası İçin Gerekli Olması
5. Veri Sorumlusunun Hukuki Yükümlülüğünü Yerine Getirebilmesi İçin Zorunlu Olması
6. Kişisel Verilerin İlgili Kişi Tarafından Alenileştirilmiş Olması
7. Kişisel Verilerin İşlenmesinin Bir Hakkın Tesisi, Kullanılması veya Korunması İçin Zorunlu Olması
8. Veri İşlemenin İlgili Kişinin Temel Hak ve Özgürlüklerine Zarar Vermemek Kaydıyla Veri Sorumlusunun Meşru Menfaatleri İçin Zorunlu Olması,

KİŞİSEL VERİLERİN SİLİNMESİ, YOK EDİLMESİ VEYA ANONİM HALE GETİRİLMESİ

kişisel verilerin hukuka uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde bu veriler, resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir.

Buna göre;

- Kişisel verileri işlemeye esas teşkil eden ilgili mevzuat hükümlerinin değiştirilmesi veya ilgası,
- Taraflar arasındaki sözleşmenin hiç kurulmamış olması, sözleşmenin geçerli olmaması, sözleşmenin kendiliğinden sona ermesi, sözleşmenin feshi veya sözleşmeden dönülmesi,
- Kişisel verilerin işlenmesini gerektiren amacın ortadan kalkması,
- Kişisel verileri işlemenin hukuka veya dürüstlük kuralına aykırı olduğunun tespit edilmesi,
- Kişisel verileri işlemenin sadece açık rıza şartına istinaden gerçekleştiği hallerde, ilgili kişinin rızasını geri alması,

KİŞİSEL VERİLERİN SİLİNMESİ, YOK EDİLMESİ VEYA ANONİM HALE GETİRİLMESİ

- İlgili kişinin, Kanununun 11. maddesinin 1. fıkrasının (e) ve (f) bentlerindeki hakları çerçevesinde kişisel verileri işleme faaliyetine ilişkin yaptığı başvurunun veri sorumlusu tarafından kabul edilmesi,
- Veri sorumlusunun, ilgili kişi tarafından kişisel verilerinin silinmesi veya yok edilmesi talebi ile kendisine yapılan başvuruyu reddetmesi, verdiği cevabın yetersiz bulunması veya Kanunda öngörülen süre içinde cevap vermemesi hallerinde; Kurula şikayette bulunulması ve bu talebin Kurul tarafından uygun bulunması,
- Kişisel verilerin saklanmasını gerektiren azami sürenin geçmiş olmasına rağmen, kişisel verileri daha uzun süre saklamayı haklı kılacak herhangi bir şartın mevcut olmaması,
- Kanununun 5. ve 6. maddelerindeki kişisel verilerin işlenmesini gerektiren şartların ortadan kalkması gibi hallerde kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi ya da anonim hâle getirilmesi gerekir.

KİŞİSEL VERİLERİN SİLİNMESİ, YOK EDİLMESİ VEYA ANONİM HALE GETİRİLMESİ

Kişisel verilerin silinmesi; kişisel verilerin ilgili kullanıcılar için hiçbir şekilde erişilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemidir. Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmeliğin 4. maddesinde ilgili kullanıcı; “verilerin teknik olarak depolanması, korunması ve yedeklenmesinden sorumlu olan kişi ya da birim hariç olmak üzere veri sorumlusu organizasyonu içerisinde veya veri sorumlusundan aldığı yetki ve talimat doğrultusunda kişisel verileri işleyen kişiler” olarak tanımlanmıştır. Veri sorumlusu, silinen kişisel verilerin ilgili kullanıcılar için erişilemez ve tekrar kullanılamaz olması için gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür.

Kişisel verilerin yok edilmesi, kişisel verilerin hiç kimse tarafından hiçbir şekilde erişilemez, geri getirilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemidir. Veri sorumlusu, kişisel verilerin yok edilmesiyle ilgili gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür.

Kişisel verilerin anonim hale getirilmesi, kişisel verilerin başka verilerle eşleştirilse dahi hiçbir surette kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesidir. Kişisel verilerin anonim hale getirilmiş olması için; kişisel verilerin, veri sorumlusu, alıcı veya alıcı grupları tarafından geri döndürme ve verilerin başka verilerle eşleştirilmesi gibi kayıt ortamı ve ilgili faaliyet alanı açısından uygun tekniklerin kullanılması yoluyla dahi kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemez hale getirilmesi gerekir. Veri sorumlusu, kişisel verilerin anonim hale getirilmesiyle ilgili gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür.

KİŞİSEL VERİLERİN AKTARILMASI

1. Kişisel Verilerin Yurt İçinde Aktarılması:

Kanunda belirtilen genel ilkeler çerçevesinde işlenmek üzere elde edilen kişisel verilerin, 8. madde hükmü uyarınca ilgili kişinin açık rızası alınmak suretiyle üçüncü kişilere aktarılabilceği hükme bağlanmıştır.

Kanun, kişisel verilerin işlenmesi ile bu verilerin yurt içinde aktarılması bakımından aynı şartları aramaktadır. Bu maddede ayrıca ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın, kişisel verilerin üçüncü kişilere aktarılabilceği şartlar belirtilmiştir.

KİŞİSEL VERİLERİN AKTARILMASI

2. Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılması:

- İlgili kişinin açık rızasının bulunması,
- Yeterli korumanın bulunduğu ülkelere (Kurul tarafından güvenli kabul edilen ülkeler) veri aktarımında, Kanun'da belirtilen hallerin varlığı (Kanunun 5. maddesinin 2.fıkrası ile 6. maddesinin 3. fıkrasında belirtilen şartlar),
- Yeterli korumanın bulunmadığı ülkelere veri aktarımında Kanunda belirtilen hallerin varlığı (Kanunun 5. maddesinin 2. fıkrası ile 6. maddesinin 3. fıkrasında belirtilen şartlar) yeterli korumanın yazılı olarak taahhüt edilmesi ve Kurulun izninin bulunması, durumlarında gerçekleştirilebilir.

Kanun, kişisel verilerin işlenmesi ile bu verilerin yurt dışına aktarılması bakımından aynı şartları aramaktadır.

Ayrıca kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasında ek tedbirlerin alınmasını öngörülmüştür.

KANUN KAPSAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLER

1. Veri Sorumlularının Veri Envanteri Hazırlama Yükümlülükleri:

Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmeliğe göre Envanterde asgari olarak;

- Veri kategorisi,
- Kişisel veri işleme amaçları ve hukuki sebebi,
- Aktarılan alıcı / alıcı grupları,
- Veri konusu kişi grupları,
- Kişisel verilerin işlendikleri amaçlar için gerekli olan azami muhafaza edilme süresi,
- Yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel veriler,
- Veri güvenliğine ilişkin alınan teknik ve idari tedbirler,

yer alması gerekmektedir.

Veri sorumluları, gerek Kanun gerekse diğer ikincil mevzuat düzenlemeleri kapsamındaki yükümlülükleri doğru ve eksiksiz bir şekilde yerine getirebilmek için öncelikle bir kişiyi veya birden çok kişiden oluşan birimi / ekibi görevlendirebilir.

KANUN KAPSAMINDAKİ HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

b. Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükler :

Kanunun veri güvenliğine ilişkin 12. maddesine göre veri sorumlusu;

- Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,
- Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,
- Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak,

ile yükümlüdür.

Veri sorumlusu bu yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli **her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır.**

KANUN KAPSAMINDAKİ HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

c. İlgili Kişiler Tarafından Yapılan Başvuruların Cevaplanması ve Kurul Kararlarının Yerine Getirilmesi Yükümlülüğü :

Kanununun 13. maddesine ve bu maddeye istinaden 10.03.2018 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğe göre veri sorumluları, ilgili kişiler tarafından yazılı olarak veya bahse konu Tebliğ'de yer verilen kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi, güvenli elektronik imza, mobil imza ya da ilgili kişi tarafından veri sorumlusuna daha önce bildirilen ve veri sorumlusunun sisteminde kayıtlı bulunan elektronik posta adresini kullanmak suretiyle veya başvuru amacına yönelik geliştirilmiş bir yazılım ya da uygulama vasıtasıyla yapılan başvuruları niteliklerine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak sonuçlandırmalıdır.

KANUN KAPSAMINDAKİ HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

d. Veri Sorumluları Siciline (VERBİS) Kaydolma Yükümlülüğü:

Kanunun 16. maddesine göre, Kişisel Verileri Koruma Kurulu gözetiminde Başkanlık tarafından kamuya açık olarak Veri Sorumluları Sicili tutulacaktır. Yine bu maddeye göre kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri işlemeye başlamadan önce bu Sicile kaydolmak zorundadır.

Bu hükme istinaden Kurul tarafından söz konusu kriterler belirlenmiş ve 30.12.2017 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelikte bu kriterler sayılmıştır. Söz konusu kriterler:

- a) Kişisel verinin niteliği.
- b) Kişisel verinin sayısı.
- c) Kişisel verinin işleme amacı.
- ç) Kişisel verinin işlendiği faaliyet alanı.
- d) Kişisel verinin üçüncü kişilere aktarılma durumu.
- e) Kişisel veri işleme faaliyetinin kanunlardan kaynaklanması.
- f) Kişisel verilerin muhafaza edilmesi süresi.
- g) Veri konusu kişi grubu veya veri kategorileri.

KANUN KAPSAMINDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLER

e. Bildirim Yükümlülüğü :

Veri sorumlusunun diğeri bir yükümlülüğü de işlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hâlinde, bu durumu en kısa sürede ilgisine ve Kurula bildirmektir.

Kurul, gerekmesi hâlinde bu durumu, kendi internet sitesinde ya da uygun göreceği başka bir yöntemle ilan edebilir.

KANUN KAPSAMINDA İLGİLİ KİŞİLERİN HAKLARI

Kanunun 11. maddesi çerçevesinde ilgili kişi her zaman **veri sorumlusuna başvurarak kendisi ile ilgili;**

- Kişisel verilerinin işlenip işlenmediğini öğrenme,
- Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme,
- Kişisel verilerinin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme,
- Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme,
- Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme,
- Kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme,
- Kişisel verilerin düzeltilmesi, silinmesi veya yok edilmesine ilişkin işlemlerin kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme,
- İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme,
- Kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme,

haklarına sahiptir.

KANUN KAPSAMINDA İLGİLİ KİŞİLERİN HAK ARAMA YÖNTEMLERİ

Böylelikle ilgili kişiler, kişisel verilerinin korunmasına ilişkin haklarını kullanmak adına doğrudan yargı yoluna başvurmanın yanı sıra Kanunla getirilen diğer hak arama yöntemlerini de kullanabileceklerdir.

Kanun ile getirilen hak arama yöntemlerinden ilki 13. maddede düzenlenen veri sorumlusuna başvuru yöntemidir. İkincisi ise 14. ve 15. maddelerde düzenlenen Kişisel Verileri Koruma Kuruluna şikâyettir.

a. Veri Sorumlusuna Başvuru:

Kanunun 11. maddesine göre ilgili kişilerin, veri sorumlusuna başvurarak; kendileriyle ilgili kişisel verilerin işlenip işlenmediğini öğrenmek, işlenmişse bunlara ilişkin bilgi talep etmek, verinin muhtevasının eksik veya yanlış olması halinde bunların düzeltilmesini, hukuka aykırı olması halinde ise silinmesini, yok edilmesini ve buna göre yapılacak işlemlerin verilerin açıklandığı üçüncü kişilere bildirilmesini ve verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zararlarının giderilmesini talep etme hakları bulunmaktadır.

veri sorumlusuna gerek yazılı olarak gerekse Kurulun belirleyeceği diğer yöntemlerle başvurulduğunda, veri sorumlusunun cevabı mutlaka ya yazılı olarak ya da elektronik ortamda gönderilmelidir.

Veri sorumlusu, kural olarak kendisine yöneltilen talepleri en kısa sürede cevaplandırmak zorundadır. Ancak bu süre en fazla **30 gün ile sınırlanmıştır.**

KANUN KAPSAMINDA İLGİLİ KİŞİLERİN HAK ARAMA YÖNTEMLERİ

b. Şikâyet :

Veri sorumlusuna başvurusu reddedilen, verilen cevabı yetersiz bulan veya yahut süresinde başvurusuna cevap verilmeyen ilgili kişiler Kurula şikâyet hakkını kullanabilecektir.

b.1. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun İnceleme Yapması

Kanunun 15. maddesi gereği ihlal halinde Kurulun inceleme yapma yetkisi bulunmaktadır. Kurul bu yetkisini, şikâyet üzerine ya da resen kullanabilmektedir.

Resen İnceleme: Kurulun inceleme başlatma konusunda resen yetkili olması, Kurulun haberdar olduğu bir ihlal durumunda kendiliğinden harekete geçerek inceleme başlatabileceği anlamına gelmektedir. Diğer bir ifadeyle, Kurulun inceleme başlatabilmesi için kendisine şikâyette bulunulmasına ihtiyaç yoktur. Bu durum, ilgili kişilerin şikâyette bulunmamasına ve hatta ilgili ihlalden haberleri dahi olmamasına rağmen Kurulun hak ihlallerini engelleyebilmesini sağlamaktadır. Dolayısıyla ilgili kişilerin hakları daha etkin bir şekilde korunabilmektedir. Kurulun inceleme başlatmaya resen yetkili oluşunun bir diğer sonucu da, kendisine gelen ihbarları değerlendirme ve gerekiyorsa inceleme başlatma yetkisine sahip olmasıdır.

Şikâyet Üzerine İnceleme: İlgili kişilerin haklarını kullanması için öncelikle veri sorumlularına başvurmaları zorunludur. Veri sorumlusunun bu başvuruyu reddetmesi, verdiği cevabın yetersiz olması veya süresinde cevap vermemesi halinde ilgili kişinin konu hakkında Kurula şikâyette bulunma hakkı doğmaktadır. Yapılacak şikâyet ile konu, Kurula taşınmakta ve Kurulun incelemesi sonucunda karara bağlanmaktadır

CEZA HÜKÜMLERİ (SUÇLAR VE KABAHATLER)

1. Suçlar :

Kanunun 17. maddesine göre; “(1) Kişisel verilere ilişkin suçlar bakımından 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ila 140’ıncı madde hükümleri uygulanır. (2) Bu Kanunun 7’nci maddesi hükmüne aykırı olarak; kişisel verileri silmeyen veya anonim hale getirmeyenler Türk Ceza Kanununun 138’inci maddesine göre cezalandırılır.”

TCK’nın 135. maddesinin 1. fıkrasına göre: “Hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimseye altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir”.

TCK’nın 135. maddesinin 2. fıkrasına göre: “Kişisel verilerin, kişilerin siyasî, felsefî veya dinî görüşlerine, ırkî kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlâkî eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin olması durumunda birinci fıkra uyarınca verilecek ceza yarı oranında artırılır.”.

TCK’nın 136. maddesine göre: “Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır”.

CEZA HÜKÜMLERİ (SUÇLAR VE KABAHATLER)

2. Kabahatler:

Kanununun 18. maddesine göre: “ (1) Bu Kanunun;

- a) 10 uncu maddesinde öngörülen **aydınlatma yükümlülüğünü yerine** getirmeyenler hakkında **5.000 Türk Lirasından 100.000 Türk Lirasına kadar,**
- b) 12 nci maddesinde öngörülen **veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri** yerine getirmeyenler hakkında 15.000 Türk Lirasından 1.000.000 Türk Lirasına kadar,
- c) 15 inci maddesi uyarınca **Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler** hakkında **25.000 Türk Lirasından 1.000.000 Türk Lirasına kadar,**
- ç) 16 ncı maddesinde öngörülen **Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler** hakkında **20.000 Türk Lirasından 1.000.000 Türk Lirasına kadar,**
idari para cezası verilir.

(2) Bu maddede öngörülen idari para cezaları **veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri** hakkında uygulanır.

(3) Birinci fıkrada sayılan eylemlerin **kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde,** Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda **görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar** hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Kurula bildirilir.”.

GEÇİŞ HÜKÜMLERİ

Kanunun yayımı tarihinden önce işlenmiş olan kişisel veriler, yayımı tarihinden itibaren **iki yıl içinde bu Kanun hükümlerine uygun hâle getirilir.** (6698 Sayılı Kanun Yayınlandığı R.Gazete : Tarih: 7/4/2016, Sayı : 29677) **7.4.2018 tarihine kadar uygun hale getirilmesi gerekir.**

Bu Kanun hükümlerine aykırı olduğu tespit edilen **kişisel veriler derhâl silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir.**

Ancak bu Kanunun yayımı tarihinden **önce hukuka uygun olarak alınmış rızalar, bir yıl içinde aksine bir irade beyanında bulunulmaması hâlinde,** bu Kanuna **uygun kabul edilir.**

Uyuma ilişkin bir başka konu da; mevcut sektörel mevzuat kapsamında işlenen verilerin, Kanunun yürürlüğünden sonraki durumudur.

Bilhassa elektronik haberleşme ve finans sektörü gibi yürürlükte bulunan ve kişisel verilerin işlenmesine ilişkin konuları düzenleyen mevzuat olmasına karşılık, Kanun kişisel verilerin korunması ve işlenmesi hususunda çerçeve bir düzenleme niteliği taşıdığından, sektörel düzenlemelerin Kanun ile uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.